

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

His qui ad eccle. confug.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

Bald. in aut. sed omnino. C. ne vros pro ma. z allegat istu ter. Bart. in l. si finita. s. Julianus. ff. de dam. infect. quod ad primum decretum non potest perveniri nisi precedat libellus. Sic est glo. singu. quod sententia primi z secundi decreti dicitur esse interlocutoria, z eam pro singulari allegat Jmo. in l. quod iuste. de re iud.

S. Sane. Ho. ter. in prin. s. que dicuntur persone domus. Et dicantur conjuncte. De quo dicitur in vobis in l. etiam. de testi. Et dicantur conjuncte. De quo dicitur in l. eum rem alienam. de leg.

P. P. A. V. P. C. Sane. Vide que scripti post Bertach. in verbo Do mefcus. vbi etiam habes quid de colono.

De legibus, & constitutionibus principum. Rubr. XVII.
1 **Continua** vt in gl. **Quero**, in quo differt Lex z constitutio ab edicto: Differentiam inter legem z constitutionem quilibet vestrum novit, etiam pueri, quia Lex est, que profertur a populo in terrogante, vel alio interrogante pro populo, qui populo preest. Constitutio est principis edictum, z licet alia edicta ponatur pro pnc pro edictis. Preterea tamen in hac rubrica ponitur pro omni lege, que est, siue vocatur edictalis, qz in ea ponitur hac edicta h. vt hoc edicto, vt videbitis i. eod. l. in. r.

LEX

- 1 **Ius scriptum** preferitur equitati no scripte, z solus, Princeps potest aliud statuere.
- 2 **Equitas** scripta preferitur iuri scripto.
- 3 **Iudex** in his que committuntur eia arbitrio, debet equitatem servare, in his que scripta sunt, servat decisionem legis.
- 4 **Interpretationem** generalem, z necessariam, z in scriptis redigendam inter equitatem, z ius scriptum facit solus princeps.
- 5 **Interpretationem** necessariam, non tamen generalem, licet in scriptis redigatur, facit quilibet iudex procedendo de similibus ad similia.
- 6 **Princeps** videtur facere illa interpretationem, que fit super consuetudine.
- 7 **Senatores** possunt legem interpretari.

Inter equitatem. Hinciter hoc intendit

quam intendo tenere. Jus scriptum i^a preferitur equitati non scripte, z solus Princeps potest aliud statuere. h. d. secundum veriorum lectu. **1°** Mot. summiarium. **2°** Quo, quod preteritum ponitur pro futuro, secundum vnum intellectum. **3°** Cetero ad apparatus secundum istam lectu. quero exempla. gl. ponit per l. prope. r. ff. qui. z a quib. z si madati. Inter causas, s. no omnia. **4°** Ad ista lect. opp. ad Hacc. l. p. vbi servatur equitas, dicit glo. ubi latius ponitur equitas, quam ius scriptum, quid vult dicere: ecce ius scriptum, z equitas non contradicunt, immo se comparantur, eorum plura, nam ius scriptum loquebatur tantum de filiosa, recipiente mutuum, z per equitatem extenditur ad nepotes ideo non contra dicunt, sed magis concordant. Tu dicas, lex contraria loquitur in equitate scripta, z sic non contradicunt precedenti positioni. Solu. Sator quod illa equitas est redacta in scriptis postea per legum interpretatores, tamen ab initio non erat redacta in scriptis, z isto respectu facta fuit ista oppo. **5°** Ad idem oppo. ad Hacc. l. sed z Julianus. s. mutui. Sol. S. ubi equitas scripta ponitur tanquam ius scriptum, vel verius in d. s. mutui. preponitur nigo: non equitas. **6°** Oppo. z videtur quod iste tex. sibi contradicat in eo quod dicit, interpositam, in preterito si enim interpretatio est iam facta, ad quid dicitur Princeps? Certe no video, huius timore exponere interpositam, id est interponendam, z sic i tempus pro tempore ponitur. **7°** Vel aliter dico, quod erat ante interpretata in similibus, iustitie, non tamen redacta in scriptis, nec nobis manifesta, z terminata, ideo Princeps adicit, vt illam interpretationem nobis tradat, vel declarat. **8°** Opp. i. de iud. l. placuit. Solu. ubi loquitur de equitate scripta, z iure scripto, quo i casu preferitur equitas, nec est necesse quod adicitur Princeps, hic vero loquitur de equitate no scripta, modo habebitis primam lectu expeditam. **9°** Ad istam lect. opp. extra glo. z videtur quod semper equitas debet observari, z ideo iuratur quilibet officialis servare equitatem, secundum qz sibi visum fuerit, vt in autentisurandum quod prefa. ab his. s. z equus. Sol. **10°** Illud intelligo i quod debet servare equitatem in his que suo arbitrio committuntur, in his vero que a lege sunt decisa debet legis decisionem servare. Ita dicit Jmo. extra de consti. c. j. Ita debetis intelligere hanc materiam. **11°** Secundo modo legitur de iure no scripto, z de equitate non scripta. Verbi gratia, nos non habemus eges que loquatur de feudis, queritur ai monachus succedat in feudo de rigore sic, quia filius succedit patri licet sit monachus, vt **12°** Deo nobis. s. de epil. z cleri. De equitate est contrarium qz non potest domino preiudicare debita servitia preferitur equitas, z ita est determinatum in colla. si de feu. sic. controuert. c. j. s. qui clericus. dicitur

tes tu istud non est bonum exemplum, postquam reperitur decretum imitatum, quia lege hoc est declaratum, sol. Exemplum predictum habebat locum antequam illa declaratio esset facta. **2°** Secundum hoc habes in l. nostra, quod quando ius non scriptum repugnat equitati, debet adiri princeps. Hoc intellige verum, nisi habeas ius simile secundum quod illud dubium potest declarari. Et intelligo simile, scilicet legem vel consuetudinem, vt ff. de legi. non possunt, z l. de quibus, in prin. tangam i. eod. l. c. de nouo. **3°** Tertio modo legitur ista lex in vtroque scripto. scilicet iure, z equitate scriptis, secundum hanc lectu. bene inter hoc dicit, Declarationem Princeps, inter rigorem, z equitatem omnes debent servare, hoc dicit lex ista, z licet hec lectu. sit vera in se, attamen habet dubitacionem. **4°** Oppo. inquit quod solus Princeps potest interpretari inter equitatem, z ius scriptum. Contra, uno quilibet iudex procedendo de similibus ad similia, vt ff. de legi. non possunt. Item quilibet doctor potest dare suas interpretationes, z solutiones contrariorum, vt ff. de professio. qui in vrb. Constantin. l. i. r. Solu. glo. no. z bene debes scire, quod quedam est interpretatio generalis, z necessaria, z in scriptis redigenda, z istam potest facere solus Princeps, vt hic. Quedam est interpretatio necessaria, z in scriptis redigenda, non tamen est generalis, z ista potest facere quilibet Iudex, z proferre sententiam procedendo de similibus ad similia, vt d. l. non possunt. licet ista interpretatio sit necessaria, z inter ipsas partes, z in scriptis redigenda tamen non est generalis, vt l. inemo, i. de sententijs. **5°** Tertia est interpretatio probabilis, tamen non est necessaria, z potest in scriptis redigi, vt interpretatio doctorum, qz nullus te cogit stare opinioni docto, z de ista etiam non loquitur hec lex. **6°** Alterius oppo. de l. in iure, z de l. si de interpretatione. ff. de eo. Solu. Illa est interpretatio que fit per consuetudinem, t quam videtur facere Princeps qui consuetudinem approbat, z sic cum ista concordat. **7°** Item oppo. de l. non ambigitur. ff. de eo. Solu. eod. modo ubi senatores i possunt interpretari legem, quia hoc videtur tur facere Princeps auctoritate, vt dicemus i. eod. l. in. **8°** Oppo. de l. noz mam. i. de off. prefic. pretorio. Solu. eodem modo. **9°** Pro declaratione legis quero, que fit differentia inter equitatem, z ius. **10°** Respon. Jus scriptum, i seu rigor iuris dicitur decisi, que fit secundum regulas iuris scripti, equitas vero dicitur quedam facti consuetudine, seu conueniens quoddam. Istud probatur in l. in l. la. ff. de iud. ibi, nulla iuris ratio, aut equitatis benignitas, zc. Hoc etiam probatur in hac l. z l. placuit, i. de iudic.

ADDITIONES.

- a **P. P. A. V. P. C.** Jus scriptum. Vide Panoz. in c. cum specialiter. z in c. seq. extra. de appellatio.
- b **A. L. E. X.** Hanc materia. n. Adde Bald. in l. j. z in l. iusticia. ff. de iusti. z iure. Et quod not. in l. filiusfam. de do. Contrarium videtur not. Bartol. in l. Quintus. ff. mand. Faciunt etiam ad hoc not. per Bar. in l. si fideiusor. s. quedam eod. tit.
- c **A. L. E. X.** Est contrarium. Vide per gl. in l. de quibus. ff. de legib. Atque autem succedat in regno. ducatu, vel baronia, vide Bald. in l. Deo nobis. de Episc. z cler. Adde his etiam in l. data opera. in vltimis verbis, C. qui accu. non poss. Adde etiam id quod notat Bald. in l. qui se patris. vnde liberi.
- d **P. P. A. V. P. C.** Princeps. Vide quomodo interpretatio spectat ad principem, vel alios iudices per Fel. in c. pastoralis. post prin. de fid. iustu.
- e **P. P. A. V. P. C.** Doctoris. In dubio tamen est statum opinionib. doctorum, vbi lex vel ratio non resistit, secundum Ang. in l. si idem cum eod. in prin. ff. de iuris d. omni. iudi. Vide etiam Lomen. consil. clxxvj. post prin. Vide in Bertach. in verbo communis opinio est.

LEX

- 1 **Epistole pontificis** faciunt ius generale.
 - 2 **Impugnantes** rescripta principis qualiter puniuntur.
- De** relationibus. Rescriptum principis non facit ius generale, z qui de eo dubitat, puniuntur h. d. Dimiditur in duas partes. Secunda ibi. nec ab ai. quo. **1°** Oppo. j. eod. l. in. Solu. Ibi Imperator de tota causa cognouit, z diffinitive pronunciauit hic secus, vt videbitis i. l. proxi. **2°** Secundo oppo. secundum hoc decretales epistolae que sunt in volumine decretalium, non sunt ius generale, z sic est contra. r. distinctio. c. j. Solu. Ibi loquitur de his que redacta sunt in corpore iuris. **3°** Vel aliter. Papa de suis epistolis statuit quod esset ius generale. Imperator contrarium statuit in suis legibus, vnde aliud in epistolis Papae, aliud in epistolis principis. **4°** Oppo. s. in prima constitutione, circa finem. Sol. Ibi loquitur de his que sunt in corpore iuris redacta, hic secus. Item oppo. j. que sit long. consuetu. l. in. in. Solu. vt in glof. Item oppo. ff. Bart. Prima super Lod.

II.

